

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen (LCG) vzw

Graanbericht Nr. 2017.G.13, 8 juni 2017

Toestand wintertarwe 5-7 juni 2017

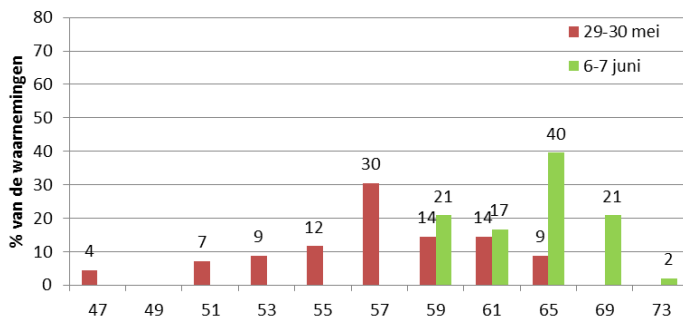
Deze week werden op 19 waarnemingspercelen (proefpercelen en praktijkvelden) waarnemingen uitgevoerd in de **wintertarwe** op het onbehandeld gewas. In **West-Vlaanderen** (Helkijn; Zwevegem/Sint-Denijs; Poperinge, 2 percelen; Houtem-Veurne; Pervijze; Snaaskerke-Gistel; Stalhille; Houtave; Westkapelle/Knokke-Heist), in **Oost-Vlaanderen** (Nieuwenhove) en in **Vlaams-Brabant** (Bever, 2 percelen; Huldenberg, 3 percelen; Lubbeek; Leuven; Bierbeek).

De rassen wintertarwe welke deze week in detail werden opgevolgd waren (rassen in vet worden ook als referentie in de rassenproeven geëvalueerd):

Avatar	Britannia	Dunston	Henrik	Limabel	Reflection	Sahara
Bergamo	Cellule	Gedser	Anapolis	Popeye	RGT Reform	Tobak
Mulan						

Ontwikkelingsstadium wintertarwe

Op het merendeel van de waarnemingspercelen bevindt de wintertarwe zich in het stadium 65 (bloei halverwege). Bij ongeveer 1 op 5 waarnemingen bevindt de tarwe zich in het stadium 59 (aar volledig verschenen) of in het stadium 69 (bloei voltooid).

47 = vlagbladschede opent zich
49 = eerste naalden zijn zichtbaar (baardenstadium)
51 = eerste pakjes van de aar net zichtbaar
53 = ¼ van de aar zichtbaar
55 = ½ aar van de aar zichtbaar
57 = ¾ van de aar zichtbaar
59 = aar is volledig verschenen
61 = begin van de bloei
65 = bloei halverwege
69 = bloei voltooid
73 = vroeg melkrijp

SAMENGEVAT : Bladziekten en bladluizen

- **Meeldauw/witziekte**

Witziekte wordt ongeveer in dezelfde mate waargenomen als vorige week maar verspreidde de voorbije week verder naar de bovenste bladlagen. De aantasting varieert sterk van perceel tot perceel en moet op perceelsniveau geëvalueerd worden.

- **Bladvlekkenziekte**

Septoria breidde opnieuw verder uit en komt ook steeds meer voor op de bovenste bladlagen. Op percelen met een sterke aantasting van de bovenste bladlagen kan een behandeling aangewezen zijn.

- **Gele roest**

Gele roest breidde uit. De aantasting van gele roest kan sterk verschillen van perceel tot perceel. Op perceelsniveau kan gele roest immers sterk aanwezig zijn. Opvolging op perceelsniveau blijft nodig.

- **Bruine roest**

Bruine roest breidde de voorbije week ook verder uit. Net als bij gele roest verschilt de mate waarin bruine roest voorkomt sterk van perceel tot perceel. Voornamelijk bruine maar ook gele roest worden best nog grondig gecontroleerd te velde.

- **Bladluizen**

Globaal blijft het aantal bladluizen beneden de schadedrempel in wintertarwe.

Meeldauw (witziekte) in wintertarwe

Het aantal waarnemingspercelen waar witziekte aanwezig is blijft nagenoeg hetzelfde deze week maar waar meeldauw aanwezig is, is er wel een verdere verspreiding naar de bovenste bladlagen.

Op de derde bladlaag werd bij 50% van de waarnemingspercelen witziekte teruggevonden. Waar witziekte werd waargenomen op de derde bladlaag was gemiddeld 26% van de bladeren aangetast, gaande van 7,5% tot 70 %.

Op de voorlaatste bladlaag werd bij 45% van de waarnemingen witziekte teruggevonden. Dit is een toename t.o.v. vorige week toen bij 33% van de waarnemingen witziekte aanwezig was op de voorlaatste bladlaag. Waar meeldauw op de voorlaatste bladlaag voorkomt is gemiddeld 26% van de bladeren aangetast, wat vergelijkbaar is met vorige week.

Bij 7 waarnemingspercelen komt ook witziekte voor op de laatste bladlaag. Vorige week was dit bij 5 waarnemingspercelen het geval. De mate waarin witziekte voorkomt verschilt sterk van perceel tot perceel.

Besluit meeldauw in wintertarwe

Witziekte komt niet in die mate voor dat een algemene behandeling nodig is. Op perceelsniveau kan een behandeling echter wel noodzakelijk zijn. Voor een advies voor uw specifiek perceel verwijzen we naar de mogelijkheid om een gratis telling via het Epipre-adviesstelsel te laten doorrekenen.

Behandelen tegen witziekte kan, in functie van de aantasting, rendabel zijn tot einde bloei.

Wit schimmelpluis op blad

Bladseptoria in wintertarwe

Bladvlekkenziekte breidde de voorbije week verder uit en verspreidde zich verder naar de bovenste bladlagen.

Bij 90% van de waarnemingen werd bladvlekkenziekte teruggevonden op de derde bladlaag. Waar bladvlekkenziekte op de derde bladlaag aanwezig is, is gemiddeld 32% van de bladeren aangetast.

Op de voorlaatste bladlaag was bij 78% van de waarnemingen bladvlekkenziekte aanwezig, wat een forse toename is t.o.v. vorige week. De aantasting is hier wel beperkter; waar bladvlekkenziekte op de voorlaatste bladlaag voorkomt is gemiddeld 15% van de bladeren aangetast.

Bij 7 waarnemingspercelen werd deze week ook op de laatste bladlaag bladvlekkenziekte waargenomen; in Zwevegem (provincie West-Vlaanderen), in Houtave (provincie West-Vlaanderen), in Poperinge (provincie West-Vlaanderen), in Helkijn (provincie West-Vlaanderen), in Knokke-Heist (provincie West-Vlaanderen), in Houtem-Veurne (provincie West-Vlaanderen) en in Pervijze (provincie West-Vlaanderen). Vorige week was dit nog maar bij 5 waarnemingspercelen het geval.

Besluit bladvlekkenziekte in wintertarwe

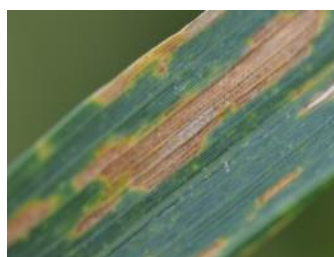
Hoe verder de ontwikkeling van de tarwe, hoe minder groot de schade die de bladvlekkenziekte nog kan aanrichten. Zo is de te verwachten schade door bladvlekkenziekte begin bloei volgens het Epipre-adviesstelsel maar half zo groot als bij eenzelfde aantasting bij het verschijnen van de aren, en maar een vierde van de schade door eenzelfde aantasting bij het verschijnen van het laatste blad.

Tot het stadium waterrijp (stadium 71) kan een nieuwe aantasting van bladvlekkenziekte nog schade veroorzaken. De bovenste twee bladeren worden best tot dat stadium vrij van bladvlekken gehouden om een goede korrelvulling te verzekeren.

Voor een advies voor uw specifiek perceel verwijzen we naar de mogelijkheid om een gratis telling via het Epipre-adviesstelsel te laten doorrekenen, zodat u op een berekende manier al dan niet een vroege bespuiting kan uitvoeren.

Bladvlekken

Bladvlekken met zwarte vruchtlichamen

Besluit bladvlekkenziekte in wintertarwe (vervolg)

In het LCG-Graanbericht nummer 2017.G.07 van 26 april 2017 is voor diverse rassen wintertarwe de gevoeligheid ten aanzien van bladvlekken weergegeven voor de jaren 2016, 2015 en 2014.

Let erop om goed het onderscheid te maken tussen sproeischaad, verouderd blad en een echte aantasting met bladvlekkenziekte. Typisch symptoom bij bladvlekkenziekte, is het voorkomen van kleine sporenhoopjes in de kern van de bladvlekken. In de praktijk zijn deze sporenhoopjes meestal met het blote oog waar te nemen als zwarte puntjes. Toch kan het gebeuren dat de sporenhoopjes ontbreken, namelijk wanneer de sporulatiefase in de cyclus van septoria nog niet bereikt is.

Gele roest in wintertarwe

Deze week werd bij 55% van de waarnemingen gele roest teruggevonden. Dit is een beperkte toename t.o.v. vorige week toen bij 50% van de waarnemingen gele roest aanwezig was. Gele roest breidde wel verder uit naar de bovenste bladlagen.

Op de voorlaatste bladlaag werd bij 40% van de waarnemingen gele roest teruggevonden terwijl dit vorige week nog maar bij 29% van de waarnemingen het geval was. Gemiddeld 26% van de bladeren van de voorlaatste bladlaag is aangetast wanneer gele roest voorkomt.

Bij 8 waarnemingspercelen was ook gele roest aanwezig op de laatste bladlaag. Dit is vergelijkbaar met vorige week toen bij 7 percelen gele roest werd teruggevonden op de laatste bladlaag. Er zijn gemiddeld wel meer bladeren aangetast dan vorige week wanneer gele roest op de laatste bladlaag aanwezig is; gemiddeld 24% van de bladeren t.o.v. gemiddeld 15% van de bladeren vorige week. Gele roest kan plaatselijk sterk aanwezig zijn.

Variëteiten (van deze vermeld op blz. 1) waarop deze week gele roest werd waargenomen zijn: Sahara, RGT Reform, Bergamo, Cellule, Henrik, Avatar, Britannia, Gedser, Popeye en Reflection.

Besluit gele roest in wintertarwe

Gele roest blijft nog steeds sterk verschillend aanwezig, gaande van geen aantasting tot die mate dat onmiddellijke behandeling noodzakelijk is.

Wanneer ook nu nog een nieuwe aantasting van gele roest wordt vastgesteld, mag niet gewacht worden met de behandeling ervan. De opbrengstverliezen kunnen immers ook wanneer de tarwe reeds in aar is, nog sterk oplopen wanneer deze gele roest niet wordt behandeld.

Tot einde bloei wordt de situatie van gele roest best opgevolgd.

In het LCG-Graanbericht nummer 2017.G.06 van 20 april 2017 is voor diverse rassen wintertarwe de gevoeligheid ten aanzien van gele roest weergegeven voor de jaren 2016, 2015 en 2014.

Gele roest: sporenhoopjes in rijtjes op het blad

Bruine roest in wintertarwe

Bruine roest breidde lichtjes uit. Bij 53% van de waarnemingen werd deze week bruine roest teruggevonden t.o.v. bij 44% van de waarnemingen vorige week. Bij bestaande aantastingen verspreidde bruine roest zich opnieuw verder naar de bovenste bladlagen.

Op de derde bladlaag was bij 43% van de waarnemingen bruine roest aanwezig. Dit is een lichte toename t.o.v. vorige week 37%. Er zijn wel meer bladeren aangetast waar bruine roest op de derde bladlaag voorkomt; gemiddeld 40% van de bladeren t.o.v. gemiddeld 27% van de bladeren vorige week.

Op de voorlaatste bladlaag werd bij 38% van de waarnemingen bruine roest waargenomen en vertoont gemiddeld 50% van de bladeren van de tweede bladlaag sporen van bruine roest als die aanwezig was.

Bij 7 waarnemingspercelen werd ook bruine roest teruggevonden op de laatste bladlaag.

De mate waarin bruine roest voorkomt verschilt sterk van perceel tot perceel.

Besluit bruine roest in wintertarwe

Bruine roest komt niet algemeen voor maar toont grote verschillen van ras tot ras en van perceel tot perceel. Bruine roest breidde afgelopen week verder uit. Gezien het huidige aantastingsniveau is een grondige evaluatie te velde noodzakelijk! Wanneer nu nog nieuwe ontwikkelingen van bruine roest worden vastgesteld kan deze bij een matige aantasting nog snel tot zware opbrengstverliezen leiden.

Wanneer de tarwe reeds in bloei is, moet bij een nieuwe aantasting van bruine roest goed beredeneerd worden of deze behandeld moet worden in functie van de behandelingen die eventueel reeds eerder werden toegediend. Als een nieuwe aantasting van bruine roest zich in belangrijke mate ontwikkelt, is dit omdat de tarwe onvoldoende beschermd is. Bruine roest dient opgevolgd te worden tot het stadium 75 (midden melkrijp).

**Bruine roest: sporenhoopjes
onregelmatig verdeeld op het blad**

In het LCG-Graanbericht nummer 2017.G.09 van 10 mei 2017 is voor diverse rassen wintertarwe de gevoeligheid ten aanzien van bruine roest weergegeven voor de jaren 2016, 2015 en 2014.

Bladluizen en graanhaantje

• Bladluizen in wintertarwe

Bij 56% van de waarnemingen werden deze week bladluizen teruggevonden. Gemiddeld was op 9,6% van de halmen één of meer bladluizen aanwezig.

Besluit bladluizen in wintertarwe

De meest gevoelige periode voor schade door bladluizen is de periode vanaf het in aar komen tot het begin van de afrijping van het graan. Vooral in de periode tussen de stadia "alle aren uit" en "einde bloei" kunnen de bladluizen grote schade aanrichten.

Algemene schadedrempels waarbij een bladluisbestrijding rendabel is (percentages halmen bezet met bladluizen):

- begin aarstadium: ± 30%
- aren 100% uit + stadium bloei: 20 tot 25%
- begin waterrijpstadium: 30 tot 35%
- begin deegrijpstadium: meer dan 35%
- deegrijpstadium: meer dan 50%

• Graanhaantje en bladluizen in wintertarwe

Deze waarnemingen gebeuren op een apart waarnemingsnetwerk in Vlaanderen in kader van het Vlaio la-traject "ontwikkeling van IPM-tools voor de beheersing van bladluizen en graanhaantje in de graanteelt".

Op de meeste percelen worden reeds de eerste poppen van het **graaahaantje** aangetroffen. Het aantal larven zal hierdoor verder afnemen in de wintertarwe.

In de zomertarwe worden wel nog eitjes en jonge larven waargenomen, maar de druk blijft beperkt.

Door de droge omstandigheden blijft de druk van de **bladluizen** gemiddeld ongeveer gelijk. Op de meeste percelen worden minder bladluizen waargenomen. Op enkele percelen wordt een lichte toename waargenomen. Door de beperkte bladluisdruk worden ook minder frequent nuttige insecten waargenomen, maar ze blijven aanwezig. Op verschillende percelen werden deze week eitjes van gaasvliegen geteld (zie foto).

Eitje gaasvlieg op een tarweblad

VOLGEND BERICHT: 14 juni 2017

De LCG-Graanberichten worden per mail verstuurd op datum van het bericht en kunnen tevens geraadpleegd worden op de LCG-website (www.lcg.be) vanaf deze datum.

De LCG-publicatie "Granen Oogst 2016" is raadpleegbaar op de LCG-website (www.lcg.be/granen/brochure/).

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, in eigen vorm of wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen is niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die zouden kunnen ontstaan bij het gebruik van de gegevens uit deze opgave.

Project met financiële steun van de Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Voorlichting

De LCG-Graanberichten komen tot stand door medewerking van volgende partners van het LCG-Vlaanderen:

- de Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling voorlichting, doelgroepenbeleid, kwaliteit plant, Team Voorlichting Granen, te Gent en Leuven
- Inagro vzw, afdeling Akkerbouw, te Rumbeke-Beitem
- de Bodemkundige Dienst van België, te Leuven-Heverlee
- Universiteit Gent, faculteit Bio-ingenieurswetenschappen, vakgroep toegepaste biowetenschappen, te Gent
- vzw PIBO Campus en het Provinciaal Instituut voor Biotechnisch Onderwijs (PIBO), te Tongeren
- het Vrij Technisch Instituut, Land- en Tuinbouw, te Poperinge
- het Land- en Tuinbouwcentrum Waasland (LTCW), Biotechnische & Sport, te Sint-Niklaas